

160 ЗАДАТАК

Посматра се део рачунара који чине меморија, процесор и магистрала.

Меморија је капацитета 2^{16} бајтова. Ширина меморијске речи је 1 бајт.

Процесор је са једноадресним форматом инструкција. Подаци су целобројне величине са знаком и без знака дужине два бајта. Подаци и адресе у меморији заузимају две суседне меморијске локације, при чему се старији бајт налази на нижој локацији, а млађи бајт на вишој локацији.

У процесору постоје безадресне инструкције, инструкције условног скока, инструкције безусловног скока и адресне инструкције.

Бит 7 првог бајта инструкције има вредност 0 за инструкције скока, при чему бит 6 првог бајта инструкције има вредност 0 за инструкција условног скока и 1 за инструкције безусловног скока. Битовима 5 до 0 првог бајта инструкције специфицира се код операције за инструкције условног скока. Инструкције условног скока се реализују као релативни скок у односу на текућу вредност програмског бројача РС, а померај је 8 битна целобројна величина са знаком дата другим бајтом инструкције. Дужина инструкције је два бајта. Битовима 5 до 0 првог бајта инструкције специфицира се код операције за инструкције безусловног скока. Инструкције безусловног скока се реализују као апсолутни скокови, а адреса скока је дата другим и трећим бајтом инструкције, при чему је старији бајт адресе скока дат другим бајтом инструкције, а млађи бајт адресе скока трећим бајтом инструкције. Дужина инструкција је три бајта.

Бит 7 првог бајта инструкције има вредност 1 за безадресне и адресне инструкције, при чему бит 6 првог бајта инструкције има вредност 0 за безадресне инструкције и 1 за адресне инструкције. Битовима 5 до 0 првог бајта инструкције специфицира се код операције за безадресне инструкције. Дужина безадресних инструкција је један бајт. Битовима 5 до 0 првог бајта инструкција специфицира се код операције за адресне инструкције. Дужина инструкција је два, три или четири бајта и зависи од специфицираног начина адресирања.

За адресне инструкције се битовима 7 и 6 другог бајта инструкције специфицира начина адресирања. Процесор поседује следеће начине адресирања: меморијско директно адресирање (*memdir*), меморијско индиректно адресирање (*memind*), РС релативно са померајем (*pcrel*) и непосредно адресирање (*immed*). Код меморијског директног и меморијског индиректног адресирања трећи и четврти бајт инструкције садрже адресу меморијске локације, при чему је старији бајт адресе дат трећим бајтом, а млађи бајт адресе четвртим бајтом. Код меморијског индиректног адресирања адреса дужине 16 бита заузима две суседне меморијске локације, при чему је старији бајт адресе налази на нижој, а млађи бајт адресе на вишој локацији. Битови 4 до 0 другог бајта инструкције се не користе. Дужина инструкција је четири бајта. Код РС релативно са померајем адресирања трећи бајт инструкције садржи 8 битни померај који је дат као целобројна величина са знаком. Дужина инструкција је три бајта. Код непосредног адресирања трећи и четврти бајт инструкције садрже 16 битни податак, при чему је старији бајт податка дат трећим бајтом, а млађи бајт податка четвртим бајтом. Битови 4 до 0 другог бајта инструкције се не користе. Дужина инструкција је четири бајта.

Стек расте према нижим меморијским локацијама, а регистар SP указује на прву слободну меморијску локацију.

Безадресне инструкције су инструкција повратка из потпрограма (RTS), инструкција повратка из прекидне рутине (RTI), инструкција аритметичког померања садржаја акумулатора удесно за једно место (ASR), инструкција логичког померања садржаја акумулатора удесно за једно место (LSR), инструкција ротирања садржаја акумулатора удесно за једно место (ROR), инструкција ротирања садржаја акумулатора и индикатора С удесно за једно место (RORC), инструкција аритметичког померања садржаја акумулатора улево за једно место (ASL), инструкција логичког померања садржаја акумулатора улево за једно место (LSL), инструкција ротирања садржаја акумулатора улево за једно место (ROL), инструкција ротирања садржаја акумулатора и индикатора С улево за једно место (ROLC), инструкција постављања индикатора I на 1 (INTE), инструкција постављања индикатора I на 0 (INTD), инструкција преноса садржаја акумулатора А у регистар IVTP (STIVTP) и инструкција преноса садржаја акумулатора А у регистар SP (STSP), инструкција стављања садржаја акумулатора на стек (PUSH), инструкција скидања садржаја са стека у акумулатор (POP).

Инструкције условног скока су:

Инструкција	Значење	Услов
BEQL	скок на једнако	$Z = 1$
BNEQ	скок на неједнако	$Z = 0$
BNEG	скок на $N = 1$	$N = 1$
BNNG	скок на $N = 0$	$N = 0$
BOVF	скок на $V = 1$	$V = 1$
BNVF	скок на $V = 0$	$V = 0$
BCR	скок на $C = 1$	$C = 1$
BNCR	скок на $C = 0$	$C = 0$
BGRT	скок на веће него (са знаком)	$(N \oplus V) \vee Z = 0$
BGRE	скок на веће него или једнако (са знаком)	$N \oplus V = 0$
BLSS	скок на мање него (са знаком)	$(N \oplus V) = 1$
BLEQ	скок на мање него или једнако (са знаком)	$(N \oplus V) \vee Z = 1$
BGRTU	скок на веће него (без знака)	$C \vee Z = 0$
BGREU	скок на веће него или једнако (без знака)	$C = 0$
BLSSU	скок на мање него (без знака)	$C = 1$
BLEQU	скок на мање него или једнако (без знака)	$C \vee Z = 1$

Инструкције безусловног скока су инструкција безусловног скока (JMP) и инструкција скока на потпрограм (JSR).

Адресне инструкције су инструкција преноса у акумулатор (LD), инструкција преноса из акумулатора (ST), инструкција преноса 8 битне величине из нижег бајта акумулатора (STOREL) (није дозвољено непосредно адресирање), замена операнда и акумулатора (није дозвољено непосредно адресирање) (SWAP), аритметичка инструкција сабирања (ADD), аритметичка инструкција одузимања (SUB), логичка инструкција И (AND), логичка инструкција ИЛИ (OR), логичка инструкција ексклузивно ИЛИ (XOR), логичка инструкција инвертовања (NOT).

Спољашњи маскирајући захтеви за прекид долазе од 7 улазно/излазна уређаја по линијама intr_7 до intr_1 . Ови прекиди се називају спољашњи прекиди јер долазе од уређаја ван процесора, као и маскирајући прекиди, јер су дозвољени или маскирани и процесор на њих реагује или не реагује у зависности од тога да ли се у разреду PSWI регистра програмске статусне речи $\text{PSW}_{15..0}$ налази вредност 1 или 0, респективно. Дозвољавање и маскирање прекида се реализује програмским путем извршавањем инструкција INTE и INTD којима се у разред PSWI регистра $\text{PSW}_{15..0}$ уписују вредности 1 или 0, респективно. Уколико се јави непостојећи код операције или грешка у начину адресирања (непосредно адресирање код инструкције преноса из акумулатора, или непосредно/регистарско директно адресирање код инструкције срачунатог скока (ако постоји)) инструкција треба да буду без дејства.

Опслуживање захтева за прекид се састоји из две групе корака.

У оквиру прве групе корака на стеку се чувају програмски бројач $PC_{15...0}$ и програмска статусна реч $PSW_{15...0}$. У оквиру друге групе корака утврђује се адреса прекидне рутине. Утврђивање адресе прекидне рутине се реализује на основу садржаја табеле адреса прекидних рутина, која се обично назива IV табела (*Interrupt Vector Table*), и броја улаза у IV табелу. Стога је у поступку иницијализације целог система у меморији, почев од адресе на коју указује садржај регистра $IVTP_{15...0}$ (*Interrupt Vector Table Pointer*), креирана IV табела са 16 улаза, тако да се у улазима 15 до 9 налазе адресе прекидних рутина за сваки од прекида који долазе по линијама $intr_7$ до $intr_1$, респективно. Како је меморијска реч 8 битна величина, а адреса прекидне рутине 16 битна величина, то сваки улаз у IV табели заузима по две суседне меморијске локације. Због тога се најпре број улаза (UEXT) множењем са два претвара у померај, па затим померај сабира са садржајем регистра $IVTP_{15...0}$ и на крају добијена вредност користи као адреса са које се чита адреса прекидне рутине и уписује у регистар $PC_{15...0}$.

Магистрала је синхрона са атомским циклусима читања и уписа. Процесор обавља функцију арбитратора са једним паром линија за захтев и потврду. Процесор и меморија имају исти сигнал такта, не постоји посебан сигнал такта магистрале. Не постоји сигнал заузећа магистрале.

Реализовати процесор, меморију и арбитратор магистрале. Операциона јединица треба да буде реализована са три магистрале. Управљачку јединицу процесора реализовати микропрограмском реализацијом са хоризонталним кодирањем управљачких сигнала са једним типом микроинструкција.

НАПОМЕНА:

1. Постављање индикатора N, Z, C и V у инструкцијама ASR, LSR, ROR, RORC, ASL, LSL, ROL, RORC, LD, ADD, SUB, AND, OR, XOR, NOT треба да буде урађено на исти начин као што је то урађено у случају процесора датог у архиви AOR_X.Y.Z.zip.
2. Реализација процесора треба да буде урађена на исти начин као што је то урађено у случају процесора датог у архиви AOR_X.Y.Z.zip. Посебно водити рачуна о декодовању инструкција тако да групе и подгрупе прате поставку задатка.